

2.4 Cesty, prázdninové pobyty

Není snadné ve vzpomínkách zařadit, co bylo v období prvního stupně školní docházky a co jsem prožíval až jako žák měšťanky – toto označení se už oficiálně nepoužívalo, ale bylo stále hodně běžné. Náplň léta byla silně ovlivněna tatínkovými časovými možnostmi. Formám pracovního poměru jsem tehdy pochopitelně nerozuměl. Vzpomínám si, že býval zaměstnán v oddělení koberců v Bílé Labuti, že dělal jakousi externí excerpční činnost pro Ústav pro jazyk český a pro Ústav pro českou literaturu, kde, jak jsem se později dověděl, byl od r. 1953 zaměstnán.

Kladnou stránkou oné doby byly nízké ceny v hotelích sloužících pro rodinnou rekreaci. Pozorováním jsem si snad už jako žák obecné školy odvodil, že se za noc platí 4 Kčs za lůžko a k tomu 4 Kčs za pokoj, tedy čtyřlůžkový pokoj stával 20 Kč, což i při tehdejších nízkých příjmech (vím, že počátkem roku 1955 měl tatínek plat mezi 14 a 15 sty korunami, ovšem nevím, zda šlo o plat hrubý či čistý, ale živitelé rodin tehdy daně nemívali velké). Takto jsme strávili několikery prázdniny s tím, že tatínek s námi nebyl souvisle celou dobu, ale jezdíval mezi Prahou a místem našeho pobytu.

Rozhodně do doby mého prvního stupně a Jardova předškoláctví spadají dva pobyty v **Železném Brodě**. První jsme začali v hotelu Krystal na náměstí. Tehdy jsem ještě o cenách za pobyt neuvažoval, jen brzy jsem si uvědomil, že to zřejmě nebyl hotel naší kategorie, a tak jsme se odtud záhy přestěhovali na druhý břeh Jizery, do podstatně levnějšího, pro nás přiměřeného hotelu Jizera, kde už nocleh stál oněch 4n+4 Kč. Mně se tam líbilo, i potkana na dvoře jsem vnímal jako zajímavý zážitek. A pro výletování byla příjemná blízkost nádraží, a i na koupání do Jizery to bylo blíže.

Na výlety s rodiči jsem se vydával nerad, nicméně s odstupem času na ně moc rád vzpomínám a jsem rodičům vděčný za to, že se z výletů stala nedílná součást Jardova i mého života (Jarda ovšem

tehdy značnou část kilometrů absolvoval na maminciných zádech či tatínkových ramenou). A tak již od jednociferného stáří mi něco říkala místa Hlavatice, Valdštejn, Hrubá Skála, Trosky, Rotštejn, Klokočské skály, Chléviště s Kalichem a Sokolem, Vranov (dnes se spíše říká Vranové), Frýdštejn, Kopanina, Hamštejn, Kozákov, Navarov, Černá Studnice, Riegerova a Palackého stezka, řeky Jizera a Kamenice. [Stranou zájmu zůstal Hrubý Rohozec a snad i Sychrov.] Při tatínkově nepřítomnosti jsme s maminkou dělávali pěkné vycházky do nejbližšího okolí Železného Brodu. Věčným jejich cílem byl kostelíček Poušť na jižní straně města či Skautský domov na straně severní. Zážitkem bylo i cestování vlakem. Nejsilnějším dojmem bylo poměrně časté projíždění "Líšenským tunelem" (hned u žst. Líšný), který se tehdy opravoval, a proto se jím jezdilo pomaly, a tedy i přiměřeně dlouho. Získal jsem tehdy představu, že je jedním z nejdelších tunelů u nás, přičemž má jen 424 m. (Tehdy jsem neměl projetý 1150 m dlouhý vinohradský tunel; na Benešov jsme jezdili ze Strašnic a na Beroun ze Smíchova) Datovat prázdninový pobyt v Železném Brodě umožňuje následující text z internetu:

Líšeňský tunel se nachází mezi dopravními Železný Brod a Líšný. Tunel je vystavěn v oblouku trati a protíná ostroh, který se tyčí nad obcí Líšný a který tu vytvořila řeka Jizera. Výška ostrohu který protíná je 368 m.n.m. Počátek tunelu je v kilometru 112,704 a končí v kilometru 113,128, má tedy délku přes 423 metrů. Vystavěn byl spolu s tratí z Pardubic do Liberce a to v roce 1859, **v roce 1953 prošel rozsáhlou rekonstrukcí**. Původně byl tunel stavěn jako dvoukolejný, ale prochází jím jen jedna kolej (celá trať je jednokolejná). K tunelu je možné se vcelku pohodlně dostat ze zastávky v Líšném (asi 200 metrů).

http://www.vlakregion.cz/trate/030/tunely/lisensky/tunel_lisensky.htm (10/4/2014)

Vlakem jsme s maminkou jezdili i na druhou stranu, tanvaldskou lokálkou do Spálova, kde se nám všem moc líbilo na soutoku Jizery s Kamenicí.

Zřejmě však pro tatínkovy cesty mezi námi a Prahou byl Železný Brod příliš daleko, a tak jsme dvoje prázdniny strávili v místech dnes dostupných Pražskou integrovanou dopravou. Prvním z nich byl hotel Hrádek v osadě Borek v těsné blízkosti nádraží **Jílové**

u Prahy, druhým pak hotel Kazín (dříve Kulhavý; dnes je v provozu a jmenuje se stále Kazín, zatímco sousední hotel, tehdy nesoucí jméno Praha, se dnes jmenuje Slánka) v **Horních Černošicích** (dnes část města Černošice; zajímavé je, že na druhém břehu Berounky ležící Dolní Černošice nejsou součástí Černošic, nýbrž Prahy).

Hotel Hrádek dnes již asi ani nestojí; před několika lety jsem jej viděl naprosto zchátralý. Rodiče zřejmě vybrali na doporučení sousedů Mazanců z naší ulice, kteří kousek západněji těsně vedle trati měli chatu z železničního vagónu. Pan Mazanec býval topičem na lokomotivě, bez železnice si neuměl život představit a jednou nás dokonce provedl vlakovým tunelem (měl jistotu, že vlak zrovna nepojede). Výhled z hotelu na nádraží, byť jen s třemi kolejemi, byl pro mne zážitkem. První kolej pro nakládku a vykládku, na druhé a třetí se křižovaly vlaky. Osobní vlaky táhla parní lokomotiva a vlaky bývaly dlouhé, takže křižování běžně probíhalo tak, že vlak s delším pobytem ve stanici (dřívější příjezd, pozdější odjezd) jel na třetí kolej, takže cestující mohli vystupovat a nastupovat před příjezdem druhého vlaku nebo po jeho odjezdu, případně vlakem na druhé koleji prošli (to se dělávalo i v Železném Brodě). Dnes je to něco nepředstavitelného.

Tatínek s námi v Jílovém trávil méně času než v Železném Brodě, a tak i výletů bylo méně. Blízké okolí jsme však prochodili dobře. Velkým zážitkem byl výlet po levém břehu Sázavy přes Medník do Pikovic a na vlak do tehdejší zastávky Petrov – Pikovice. Vlak už přijížděl, a my jsme byli ještě kus před mostem na levém sázavském břehu. Kdyby nám býval vlak ujel, tatínek by už s námi nemohl jet do hotelu a tam si vzít potřebné věci a musel by cestovat rovnou do Prahy. Můj apel "nevzdávat" vzala celá rodina vážně, udýchaní jsme otevřeli dveře vlaku na jižní straně trati (zastávka je na severní) a nastoupili jsme, pochopitelně bez jízdenky. Hodný průvodčí, abychom nemuseli platit přírážku za nástup bez lístku, nám jízdenky vystavil z předchozí zastávky Chlomek (dnes Petrov-Chlomek), kde výdejna nebyla a nastupovalo se bez přírážky. Dnes

mi je docela úzko při pomýšlení, co se mohlo stát, kdyby se vlak rozjel. Možná ale, že zas to vidím ve spojení s představou dnešních vlaků, tehdejší parními lokomotivami vedené vlaky se rozjížděly nepředstavitelně pomalu.

Černošický hotel Kazín je u zastávky vlaku na dvoukolejně trati. Vlaků bylo sice více, ale dopravní činnost žádná, takže po železničářské stránce byl jílovský či borecký Hrádek zajímavější. Tatínek tam s námi byl jen příležitostně, možná šlo o neděle. Vzpomínám si, že jsme s ním odtud vyjeli na Karlštejn. Jinak mi utkvěly v paměti chvíle u Berounky, možná bylo vysloveně koupací počasí. Koupávali jsme se někdy pod Kazínem, což je docela vysoká skála, odkud prý skákávali odvážlivci do vody. My jsme je skákat neviděli, ale že se skutečně skákalo, jsem si potvrdil v době studia na MFF, kdy mi kolegyně Jarmila Klimtová z Černošic řekla, že její sestra Jana tam skákala do vody také.

Zatímco železnobrodská Jizera i Jílovský Hrádek zapadaly do mého vzorce pro výpočet ceny, mám dojem, že Kazín byl o trochu dražší, myslím, že čtyřpokojový pokoj byl asi za 24 Kčs.

Jak dlouhé byly pobyty, na něž vzpomínám, už nevím, nejpravděpodobněji kolem tří týdnů.

Duben 2014